

Advies

Startnota winkelen in Vlaanderen

Brussel, 22 september 2010

Adviesvraag: Startnota winkelen in Vlaanderen
Adviesvrager: Kris Peeters, Minister-president
Ontvangst adviesvraag: 30 juli 2010
Adviestermijn: 30 werkdagen
Goedkeuring dagelijks bestuur SERV: 22 september 2010
Goedkeuring/bekrachtiging raad: 13 oktober 2010

De heer Kris Peeters
Minister-president

Martelaarsplein 19

B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Michel Dethée
mdethee@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20100907_winkelen_MD

Brussel
22 september 2010

Startnota winkelen in Vlaanderen

Mijnheer de Minister-president,

Op 29 juli 2010 heeft u de SERV om advies gevraagd over de Startnota winkelen in Vlaanderen.

Hierbij vindt u het advies van de SERV onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad op 13 oktober 2010.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Peter Leyman
voorzitter

Inhoud

Advies	5
1. Situering	5
2. Kern en periferie complementair	5
3. Specifieke elementen	6
3.1. Stakeholdersoverleg.....	6
3.2. Overleg andere gewesten	6
3.3. Bevoegdheden	7

Advies

1. Situering

De Vlaamse Regering wil komen tot een kernversterkend beleid. In de “Startnota winkelen in Vlaanderen” wordt wat betreft de detailhandel, een aanzet gegeven over de wijze waarop de Vlaamse Regering deze kernversterking wenst te sturen via het ruimtelijke beleid en te ondersteunen via het economische beleid.

De Vlaamse Regering stelt voor :

- De ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven voor grootschalige detailhandel zorgvuldig af te wegen, waarbij detailhandel maximaal verweven wordt met de stads- en dorpskern en de open ruimte minimaal wordt aangetast.
- Naast eventuele restrictieve maatregelen ook een kernversterkend detailhandelsbeleid te propageren waarin acties worden ondernomen die maximaal bijdragen tot het creëren van gunstige omstandigheden voor ondernemerschap in de kleinhandel.

Dit alles impliceert de ontwikkeling van een oordeelkundig beleid, met een evenwicht tussen kernversterking en het vermijden van verdere verlinting enerzijds, en het aanbieden van interessante en duurzaam gekozen locaties voor ruimtebehoevende detailhandel anderzijds.

De Vlaamse regering heeft over de Startnota op 29 juli 2010 het advies gevraagd van de SERV. De Vlaamse regering neemt zich voor de economische instrumenten te bespreken op een stakeholdersplatform in de schoot van het Agentschap Ondernemen en te laten uitmonden in een VIA-ronde tafel dit najaar.

2. Kern en periferie complementair

De SERV apprecieert dat de Vlaamse regering in de Startnota zijn visie weergeeft op de detailhandel in Vlaanderen en deze ter overleg voorlegt aan betrokken geledingen op het middenveld.

De SERV onderschrijft het uitgangspunt van een kernversterkend beleid maar is ervan overtuigd dat handel in de kern en in de periferie complementair kunnen zijn en bijgevolg onder bepaalde voorwaarden naast elkaar kunnen bestaan. Kernversterking moet gaan om een positieve keuze voor het stimuleren van de winkelontwikkeling in de kern met oog voor attractiviteit van de kern, een vlotte bereikbaarheid en daarop afgestemde parkeermogelijkheden.

Dit belet niet dat alternatieven in de periferie voor detailhandel mogelijk moeten zijn. Voor de SERV betekent dit echter geenszins dat een verdere verlinting van baanwinkels langs gewestwegen en invalswegen van steden en gemeenten kan doorgaan.

De bevoegde overheden dienen de concrete vragen tot inplantingen van de distributie in de periferie te beoordelen in het kader van een globale visie, die voldoende waarborgen inhoudt om met de nodige flexibiliteit te komen tot een kwalitatieve inplanting.

Op die manier kan er een gezond evenwicht gevonden worden tussen het stimuleren van winkelontwikkelingen in de handelskernen en het inplanten van winkels in de periferie, alsook tussen grootschalige ketenwinkels en kleinschalige zelfstandige winkels. Er zijn voldoende Vlaamse steden (bv. Roeselare, Hasselt-Genk, ...) die aantonen dat beide zonder problemen naast elkaar kunnen bestaan. Meer algemeen: Een kernversterkend beleid kan samengaan met een beleid gericht op inplantingen in de periferie.

De SERV pleit dan ook voor een positieve benadering gericht op het ondersteunen van zowel handel in kernwinkelgebieden enerzijds, als van het benutten van de mogelijkheden tot inplanten van detailhandel in de periferie anderzijds. De specificiteit van de mobiliteitsproblematiek moet zowel in het ene als het andere geval voldoende in rekening gebracht worden bij de uitwerking van de instrumenten.

Om beide ontwikkelingsmogelijkheden te waarborgen vraagt de SERV dat zowel een omzendbrief ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van detailhandel in de periferie als een omzendbrief kernversterking met een afwegingskader voor de beoordeling van stedenbouwkundige vergunningen wordt uitgevaardigd. De omzendbrieven dienen op mekaar te worden afgestemd zodanig dat de evenwichtige ontwikkeling van beide vormen wordt gewaarborgd. De SERV dringt erop aan zich te kunnen uitspreken over deze omzendbrieven.

3. Specifieke elementen

3.1. Stakeholdersoverleg

Voor de SERV is het essentieel dat de sociale partners betrokken worden bij het voorziene stakeholdersplatform en daar hun inbreng kunnen doen bij het formuleren van aanbevelingen over het flankerend sociaal-economisch beleid. In het stakeholdersplatform moeten ook vertegenwoordigers van de sectorale en interprofessionele werknemersorganisaties worden betrokken. De duidelijke band die in de nota wordt gemaakt met werkgelegenheid is hiervoor slechts één argument.

In de context van het stakeholdersoverleg beklemtoont de SERV de noodzaak van een kenniscentrum "Distributie". Het kenniscentrum moet de verzamelplaats worden van de knowhow over de distributiesector en de detailhandel permanent in kaart brengen. Tot op vandaag zijn de gegevens omtrent detailhandel nog te verspreid en onvolledig. De output van het kenniscentrum moet ondermeer gemeenten toelaten om een strategisch-commerciële visie uit te werken voor de ontwikkeling van detailhandel binnen hun omschrijving.

Ten aanzien van de versnippering aan middelen onderschrijft de SERV de suggestie van de Inspectie van Financiën om het stakeholdersplatform initieel te vragen naar de opstelling van een middelenoverzicht vooraleer de discussie te openen over eventuele bijkomende middelen (uitbreiding vrijstelling onroerende voorheffing). Immers, wat betreft de kernversterking kunnen lokale besturen onder bepaalde omstandigheden nu reeds ondersteuning vinden in het project Ondernemingsvriendelijke gemeente, het Stedenfonds, het Stadsvernieuwingsfonds en de stadscontracten voor projecten in PPS-verband via het EFRO-programma

3.2. Overleg andere gewesten

De SERV pleit bij de uitvoering van de Startnota voor overleg met de andere Gewesten. Dat is onder meer van belang voor de inplanting van grote winkels langs de gewestgrenzen met

een gewestgrensoverschrijdende draagwijdte. Bovendien werken ook de andere Gewesten momenteel aan een visie voor de verdere ontwikkeling van de detailhandel in hun gewest. Zo werkt het Brussels Gewest momenteel aan een schema voor de handelsontwikkeling, dat ook zijn invloed zal hebben op de provincie Vlaams-Brabant en daarbuiten.

3.3. Bevoegdheden

Bij de inplanting van nieuwe winkels moeten alle argumenten meegenomen worden in een breder kader waarbinnen, mits respect voor de Europese Dienstenrichtlijn, ook ruimtelijke, economische, sociale en ecologische aspecten worden gewogen. Het is niet evident dat de gemeente hiervoor steeds het aangewezen niveau is. Projecten met regionale impact kunnen best afgewogen worden op SERR/RESOC-niveau, deze met interregionale impact binnen het Sociaal-Economisch Comité. De SERV vraagt dat in casu overeenkomstig op plan-niveau de bevoegdheden van de verschillende overheden duidelijk en trapsgewijs worden vastgelegd in functie van ondermeer de omvang van de detailhandelsprojecten.

De startnota gaat uit van de huidige situatie waarbij de vergunning van handelsvestigingen een federale bevoegdheid is. Gezien de link met het ruimtelijk beleid ten aanzien van detailhandel biedt een eventuele regionalisering van deze regelgeving wel de opportuniteit om de vergunning te koppelen met de Vlaamse regelgeving inzake ruimtelijke ordening. Dit kan niet alleen aanleiding geven tot een meer coherent beleid, maar kan tevens aanleiding zijn voor administratieve vereenvoudiging inzake de verschillende vergunningen.